

В. А. МИХАЙЛОВ,
директор Миколаївського обласного
краєзнавчого музею,

В. В. ЧЕРНЯВСЬКИЙ,
кандидат історичних наук,
заступник директора з наукової
роботи Миколаївського обласного
краєзнавчого музею,
м. Миколаїв

КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ ЯК ТУРИСТИЧНИЙ ОБ'ЄКТ

Краєзнавчий музей є унікальним явищем вітчизняної культури. Навіть переклад цього терміну на будь-яку європейську мову викликає складності, через відсутність прямих аналогій. Вперше музейні заклади, орієнтовані на дослідження, документацію та експозиційну репрезентацію природного та історичного розвитку конкретного населеного пункту або географічного регіону, з'являються в Російській імперії на початку ХХ ст.[3, с.111]. Незважаючи на це, як наука краєзнавство, так і сам феномен краєзнавчого музею є продуктом радянської епохи. Оскільки ідея комплексного поєднання в одній музейній експозиції фізико-природничих та історичних характеристик краю були надзвичайно вдалим для його включення до контексту радянської історії. Тобто, загальноприйнята лінійна модель минулого відтворювалась на основі локального матеріалу. Саме тому в тематико-структурному відношенні всі пострадянські музеї майже ідентичні [3, с.123]. До подібної методології можна ставитись по різному, але очевидним є те, що результатом цих історичних колізій стала поява унікального об'єкту, який слід розглядати невід'ємною складовою туристичної інфраструктури. Справа в тім, що кожен краєзнавчий музей являє собою концептуалізовану стислу характеристику регіону, пред'явлену у вигляді музейної експозиції. В зв'язку з цим кожен туристичний маршрут, що ставить за мету глибинне занурення своєї аудиторії в природничий та культурно історичний контекст регіону, має розпочинатись з краєзнавчого музею.

Задача нашої доповіді полягає в розробці загальної стратегії інтеграції краєзнавчого музею до системи туризму України. Незважаючи на очевидний туристичний потенціал, ми мусимо констатувати відносно невисокий рівень взаємодії між музеєм та туристичними операторами [1, с.181]. Причина існуючої проблеми обумовлена кількома факторами:

По-перше, сьогодні наше суспільство продовжує зберігати стереотип, згідно з яким відвідування музею є специфічною формою додаткової освіти. В результаті, музей може бути включеним тільки в культурно-освітні туристичні програми. По-друге, не існує юридичної бази, яка б могла повноцінно

налагодити співпрацю туроператора та музею. По-третє, існують певні інфраструктурні проблеми в першу чергу через відсутність взаємодії з готелями та закладами громадського харчування. По-четверте, на жаль далеко не завжди сам краєзнавчий музей готовий до роботи з туристами. Зазвичай ця категорія відвідувачів не деференціюється від загальної маси, яку складають безпосередні мешканці регіону. Хоча цілком очевидно, що вони потребують зовсім іншого підходу, перш за все у сфері екскурсійного обслуговування [4, с.102].

Для вирішення цієї проблеми необхідне налагодження співпраці між краєзнавчими музеями та туроператорами. Перш за все це потрібно для розробки нових туристичних маршрутів, в яких музейна експозиція позиціонувалась в якості візитної картки міста або регіону та в подальшому відіграла роль преамбули в загальній структурі маршруту.

Слід зазначити, що в подібній взаємодії існує двостороння зацікавленість. Для музею вона полягає у переоцінці загального розуміння своєї суспільної місії, адже нові реалії вимагають від музейного закладу бути більше ніж просто культурно-просвітницьким чи науковим осередком[2,с.11]. Краєзнавчий музей має стати популяризатором усього різноманіття природних, культурних та історичних надбань того чи іншого регіону. Для цього необхідне постійне залучення та робота з уродженцями інших куточків України. Для туристичного оператора налагодження комунікації з краєзнавчим музеєм є можливістю урізноманітнити спектр наявних послуг та пропозицій. Це особливо важливо в зв'язку зі збільшення долі регіонального туризму у туристичній галузі України.

Отже, дійсно краєзнавчий музей є унікальним туристичним об'єктом, потенціал якого досі не розкритий. Зараз, як музейна, так і туристична справа потребує нових методичних рішень щодо інтеграції краєзнавчих експозицій у сукупність туристичних маршрутів. Очевидно, що від вирішення цієї задачі буде залежати специфіка подальшого розвитку музейної справи.

Список використаної літератури:

- 1.Буравченков,А. А. Культура і туризм: взаємодія і збагачення [Текст] А.А.Буравченко. – К.:Українська культура, 1999. – 345 с.
- 2.Вольфович, А. Ю. Модель музейной коммуникации в концепции зарубежных музееведов [Текст] / А. Ю. Вольфович. – : СПб: Сокол, 1997. – 333 с.
- 3.Музееведение. Исторические и краеведческие музеи [Текст]: Краткий курс лекций / Под ред. В. Н. Седых. – СПб.: Изд- во С.-Петербур. ун-та, 2004. – 680 с.
- 4.Петранівський, В. Л. Туристичне краєзнавство [Текст]: навч. посіб. / В. Л. Петранівський, М. Й. Рутинський; За ред. проф. Ф. Д. Заставного. – К.: Знання, 2006. – 211 с.